

Lovforslag nr. L 102. Fremsat den 4. december 1996 af arbejdsministeren (Jytte Andersen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om ferie

(Renteafkast og uhævet feriegodtgørelse)

§ 1

I lov om ferie, jf. lovbekendtgørelse nr. 713 af 30. august 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 19, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Af renteafkastet af FerieKonto i 1997 tilfalder 100 mill. kr. statskassen og resten Arbejdsmarkedets Feriefond. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om overførsel af renteafkastet.«

2. § 21, stk. 3, ophæves.

3. § 22 affattes således:

»§ 22. Feriegodtgørelse, løn under ferie eller ferietillæg, der er forældet efter § 21, og feriegodtgørelse, der ikke er hævet af lønmodtageren inden udløbet af det ferieår, inden for hvilket ferien skulle have været holdt, tilfalder statskassen og Arbejdsmarkedets Feriefond.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter inden 1. maj 1997 og derefter hvert tredje år inden 1. maj, hvor stor en del af de i stk. 1 nævnte be-

løb, der tilfalder henholdsvis statskassen og Arbejdsmarkedets Feriefond.

Stk. 3. Direktøren for Arbejdstilsynet kan for områder, for hvilke der efter § 3 er godkendt regulativ eller overenskomst, tillade, at den andel af den uhævede feriegodtgørelse, jf. stk. 1, der ikke tilfalder statskassen, anvendes til andet ferieformål.

Stk. 4. Direktøren kan endvidere under særlige omstændigheder tillade, at beløb, der er omfattet af stk. 1, udbetales til lønmodtageren efter ferieårets udløb.

Stk. 5. Arbejdsministeren fastsætter regler om indbetaling af statskassens andel af de i stk. 1 nævnte beløb og om udbetaling af statskassens andel af udbetalinger efter stk. 4.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft 1. januar 1997. § 1, nr. 2 og 3, har dog først virkning for feriegodtgørelse, løn under ferie og ferietillæg, der forældes efter 1. maj 1997, eller som skulle have været hævet inden udløbet af ferieåret 1996/1997.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 273 af 4. juni 1970 om ferie (Folketingstidende 1969-70, sp. 565, 676, 6471 og 6760; tillæg C sp. 661) er senest bekendtgjort ved Arbejdsministeriets lovbekendtgørelse nr. 713 af 30. august 1995.

Som et resultat af forhandlingerne om finansloven for 1997 er det besluttet, at en del af renterne af FerieKontosystemet i 1997 anvendes til delvis dækning af den række af forbedringer for lønmodtagerne, som ligeledes er et resultat af disse forhandlinger. Beslutningen foreslås udmøntet ved at regulere tilgangen af midler til Feriefonden, således at den i 1997 ikke oppebærer hele renteafkastet af de indbetalte feriegodtgørelsesbeløb, idet 100 mill. kr. af renterne forlods indbetales til statskassen.

Som et led i finanslovforliget for 1996 blev det endvidere besluttet at iværksætte overvejelser om inddragelse af den del af den uhævede feriegodtgørelse, som vedrører personer, der har oppebåret arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp og orlovsydelse i det pågældende ferieår. I løbet af 1996 er der foretaget undersøgelser, der viser, at ca. 60 % af den uhævede feriegodtgørelse kan henføres til personer, der i stedet for at holde deres optjente ferie, har oppebåret de nævnte ydelser. Det foreslås herefter, at staten for fremtiden kompenseres herfor, ved at denne andel af den uhævede feriegodtgørelse for fremtiden tilfalder statskassen og ikke Arbejdsmarkedets Feriefond eller de private feriefonde. Eftersom den nævnte andel kan forventes at ændre sig i takt med udviklingen fx i arbejdsløsheden, foreslås det, at arbejdsministeren får bemyndigelse til med passende mellemrum at fastsætte den procentdel af den uhævede feriegodtgørelse, som skal tilfalde statskassen. Fastsættelse vil skulle ske på grundlag af ajourførte undersøgelser svarende til dem, der denne gang har ført frem til tallet 60 %.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Statens andel af renteafkastet af FerieKonto i 1997 udgør som nævnt 100 mill. kr. Feriefondens andel af den uhævede feriegodtgørelse kan for 1996 anslås til ca. 65 mill. kr. Under forudsætning af, at der indbe-

tales et tilsvarende beløb i 1997, vil statens andel på 60 % heraf udgøre ca. 38 mill. kr. Den del af den uhævede feriegodtgørelse, der indbetales til de private feriefonde, udgjorde i 1993, som er det seneste år, for hvilket man har fyldestgørende regnskabsoplysninger, knap 100 mill. kr. Beløbet har dog været jævnt stigende de seneste år og kan derfor med forsigtighed anslås til 110 mill. kr. i 1997. Statens andel på 60 % heraf udgør herefter 66 mill. kr. Samlet er der tale om en forbedring af statens finanser i 1997 på 204 mill. kr.

I den sammenhæng kan det oplyses, at renteafkastet fra FerieKonto i 1997 skønnes at komme til at udgøre 110 mill. kr. Feriefondens andel heraf vil udgøre 10 mill. kr. Hertil kommer den resterende del af den uhævede feriegodtgørelse på 27 mill. kr., samt øvrige renteindtægter på anslået 35 mill. kr., ialt 72 mill. kr. Dette beløb svarer stort set til fondens forventede årlige administrationsudgifter inklusive udgiften til udbetaling af uhævet feriegodtgørelse efter ferieårets udløb til personer, der får særlig tilladelse hertil af direktøren for Arbejdstilsynet.

Feriefonden har hidtil kun haft begrænsede muligheder for at kontrollere, at de arbejdsgivere, der ikke var tilknyttet FerieKonto, og som heller ikke var tilknyttet en privat feriefond, indbetalte den uhævede feriegodtgørelse til fonden. For statens vedkommende kan en sådan begrænset kontrol ikke anses for tilstrækkelig, og der foreslås derfor fastsat nye regler om indbetaling og kontrol med, at alle arbejdsgivere indbetaler den uhævede feriegodtgørelse, således at staten får det fulde provenu af ordningen. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at sige noget nærmere om, hvilke merudgifter, der er forbundet hermed, men der er grund til at tro, at en del af udgifterne vil blive kompenseret ved det merprovenu, som kontrollen vil indbringe. Kontrollen vil så vidt muligt blive opbygget på eksisterende oplysninger og registre, således at ulemperne for arbejdsgiverne kan begrænses mest muligt.

Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Erhvervmæssige konsekvenser

I de senere år har Arbejdsmarkedets Feriefond været blandt de største bidragsydere til opbygningen af en moderne oplevelsesorienteret ferie- og turistindustri, fx »Ribe byferie« og »Ribe Vikinger«, »Destination Djursland«, Middelaldercentret på Falster og »Natur Bornholm«. Fonden har for tiden en række kvalificerede projekter under behandling. Som følge af lovforslaget vil fondens aktivitetsniveau i 1997 blive væsentligt reduceret.

Forholdet til EU-retten

Forslaget har ingen EU-retlige aspekter.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det bemærkes, at udtrykket renteafkastet skal forstås således, at det omfatter beløb, der er påløbet efter den 31. december 1996.

Bemyndigelsen i § 1, nr. 1, tænkes anvendt til at udstede en bekendtgørelse, der fastlægger i hvilken takt de 100 mill. kr. skal overføres. Arbejdsmarkedets Feriefond vil blive inddraget i forbindelse med fastlæggelsen heraf.

Til nr. 2 og 3

Efter de gældende regler tilfalder feriegodtgørelse, løn under ferie og ferietillæg, som er *forældet* efter ferielovens § 21, og *uhævet* feriegodtgørelse, hvilket vil sige den feriegodtgørelse, som lønmodtageren ikke har hævet inden udløbet af det ferieår, inden for hvilket ferien skulle have været holdt, Arbejdsmarkedets Feriefond.

Direktøren for Arbejdstilsynet kan dog tillade, at uhævet feriegodtgørelse inden for områder, hvor der er et godkendt ferieregulativ eller en godkendt ferieoverenskomst, kan anvendes til andet feriemål. Denne bestemmelse har ført til oprettelse af knap 250 såkaldte »private feriefonde«, fortrinsvis kommunale fonde.

Endvidere kan direktøren under særlige omstændigheder tillade, at indtjent feriegodtgørelse udbetales til lønmodtageren efter ferieårets udløb. Bestemmelsen anvendes typisk til at tillade udbetaling af feriegodtgørelse til personer, som efterfølgende kan dokumentere, at de har holdt deres ferie, men som af en eller anden særlig grund ikke har fået hævet den

dertil svarende feriegodtgørelse. Endvidere er bestemmelsen indenfor de senere år i ganske enkelte tilfælde blevet anvendt i tilfælde, fx hvor en person på grund af alvorlig sygdom har været fysisk eller psykisk ude af stand til at afkræve arbejdsgiveren skyldig feriegodtgørelse, med det resultat at feriegodtgørelsen både er blevet forældet og uhævet.

Den ændrede formulering af § 22 indebærer, at den gældende bestemmelse i ferielovens § 21, stk. 3, bliver overflødig.

I forslaget til den nye § 22, stk. 1, bestemmes, at staten for fremtiden skal have en andel af de beløb, der som ovenfor beskrevet hidtil er tilfaldet Arbejdsmarkedets Feriefond. Det foreslås i den forbindelse, at staten skal have en andel både af den forældede og den uhævede feriegodtgørelse. Begrundelsen herfor er, at det fra et statsfinansielt synspunkt er uden betydning, om en person, der har oppebåret dagpenge mv., af den grund har undladt at afkræve arbejdsgiveren skyldig feriegodtgørelse, som derefter er blevet forældet, eller om den pågældende af den grund har undladt at hæve den feriegodtgørelse, der er blevet indbetalt for ham eller hende.

I forslaget til den nye § 22, stk. 2, bemyndiges arbejdsministeren til hvert tredje år at fastsætte, hvordan de omhandlede beløb skal fordeles mellem statskassen og Arbejdsmarkedets Feriefond. Fastsættelsen af fordelingsnøglen sker efter undersøgelser af, hvor meget af den uhævede og forældede feriegodtgørelse, der kan henføres til personer, der i stedet for at holde deres ferie, har opbåret arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp eller orlovsydelse. En undersøgelse gennemført i 1996 fører til en fordelingsnøgle for den kommende 3 års periode på 60 % til statskassen og 40 % til Arbejdsmarkedets Feriefond. I undersøgelsen er der taget højde for, at uhævet feriegodtgørelse for en person, der kun har oppebåret dagpenge mv. i en ganske kort periode, kun delvist indgår i beregningen af de 60 %.

Forslaget til den nye § 22, stk. 3, indebærer, at den adgang, som direktøren for Arbejdstilsynet har til at tillade, at uhævet feriegodtgørelse anvendes til andet feriemål, fremover er begrænset til den del af den uhævede feriegodtgørelse, der ikke tilfalder statskassen. Heller ikke de private feriefonde vil altså for fremtiden kunne oppebære mere end »restdelen« af den uhævede feriegodtgørelse.

Forslaget til den nye § 22, stk. 4, tydeliggør den ovenfor beskrevne praksis om udbetaling under særlige omstændigheder af såvel forældede som uhævede feriepenge efter ferieårets udløb. Efter sagens natur kan udbetaling af uhævet/forældet feriegodtgørelse fra feriefonden eller de private feriefonde kun

ske, hvis arbejdsgiveren rent faktisk har indbetalt feriepengene. Denne praksis vil blive opretholdt.

Forslaget til den nye § 22, stk. 5, bemyndiger arbejdsministeren til at fastsætte bestemmelser om, hvordan indbetalingen af den andel af de forældede og uhævede feriepenge, der skal indbetales til statskassen, skal finde sted, jf. de almindelige bemærkninger. Endvidere vil der blive fastsat bestemmelser om, at også statskassen skal udrede sin del af de beløb, som direktøren for Arbejdstilsynet i medfør af stk. 4 tillader udbetalt efter ferieårets udløb. Begrundelsen herfor er, at disse beløb som nævnt typisk vil blive udbetalt, fordi lønmodtageren efterfølgende kan dokumentere, at ferien faktisk er holdt. Derfor er der ikke længere tale om, at beløbet delvist bør anvendes som kompensation for udbetalte dagpenge mv., heller ikke selvom den samme lønmodtager til lige har oppebåret dagpenge i løbet af året. Den pågældende har ikke oppebåret dagpenge i stedet for

at holde ferie, men har på forskellige tidspunkter både oppebåret dagpenge og afholdt ferie. Årligt tillades der alene fra Arbejdsmarkedets Feriefond udbetaling af ca. 6 mill. kr. efter denne bestemmelse. Statens andel heraf vil med en 60 %-sats andrage 3.6 mill. kr.

Til § 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1997, og fra dette tidspunkt og et år frem er staten berettiget til en del af renteindtægterne af FerieKonto. Bestemmelsen i § 1, nr. 1, vil have udtømt sin virkning den 31. december 1997.

Uhævet feriegodtgørelse vil næste gang forfalde ved udløbet af ferieåret 1996-97, den 2. maj 1997. Det samme vil i alt væsentligt gælde den forældede feriegodtgørelse. Derfor får denne del af loven først virkning fra dette tidspunkt.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

I lov om ferie, jf. lovbekendtgørelse nr. 713 af 30. august 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 19, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Af renteafkastet af FerieKonto i 1997 tilfalder 100 mill. kr. statskassen og resten Arbejdsmarkedets Feriefond. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om overførsel af renteafkastet.«

§ 19. — — —

Stk. 2. Arbejdsministeren bestemmer inden den 31. januar 1993 og inden den 31. december 1993, hvor stor en del af renteafkastet af FerieKonto i hvert af årene 1993 og 1994, der skal tilfalde Arbejdsmarkedets Feriefond, og hvor stor en del, der skal anvendes til uddannelsesformål til lønmodtagere. Der kan for 1993 og 1994 tilsammen anvendes op til 200 mio. kr. til uddannelsesformål. Arbejdsministeren kan fastsætte nærmere regler om overførsel af renteafkastet.

2. § 21, stk. 3, ophæves.

§ 21. — — —

Stk. 3. Er kravet forældet, tilfalder beløbet Arbejdsmarkedets Feriefond.

3. § 22 affattes således:

»§ 22. Feriegodtgørelse, løn under ferie eller ferietillæg, der er forældet efter § 21 og feriegodtgørelse, der ikke er hævet af lønmodtage-

ren inden udløbet af det ferieår, inden for hvilken ferien skulle have været holdt, tilfalder statskassen og Arbejdsmarkedets Feriefond.

Stk. 2. Arbejdsministeren fastsætter inden 1. maj 1997 og derefter hvert tredje år inden 1. maj, hvor stor en del af de i stk. 1 nævnte beløb, der tilfalder henholdsvis statskassen og Arbejdsmarkedets Feriefond.

Stk. 3. Direktøren for Arbejdstilsynet kan for områder, for hvilke der efter § 3 er godkendt regulativ eller overenskomst, tillade, at Arbejdsmarkedets Feriefonds andel af den uhævende feriegodtgørelse, jf. stk. 1, anvendes til andet ferieformål.

Stk. 4. Direktøren kan endvidere under særlige omstændigheder tillade, at beløbet, der er omfattet af stk. 1, udbetales til lønmodtageren efter ferieårets udløb.

Stk. 5. Arbejdsministeren fastsætter regler for indbetaling af statskassens andel af de i stk. 1 nævnte beløb og om udbetaling af statskassens andel af udbetalinger efter stk. 4.«

§ 22. Feriegodtgørelse, der ikke er hævet af lønmodtageren inden udløbet af det ferieår, inden for hvilken ferien skulle have været afholdt, tilfalder Arbejdsmarkedets Feriefond. Direktøren for arbejdstilsynet kan dog for områder, for hvilke der efter § 3 er godkendt regulativ eller overenskomst, tillade, at beløbene anvendes til andet formål.

Stk. 2. Direktøren kan endvidere tillade, at indtjent feriegodtgørelse udbetales til lønmodtageren efter ferieårets udløb.

Bilag til f. t. l. vedr. ferie

Skriftlig fremsættelse (4. december 1996)

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg tillader mig hermed at fremsætte for Folketinget:

Forslag til lov om ændring af lov om ferie. (Renteafkast og uhævet feriegodtgørelse).

(Lovforslag nr. L 102).

Forslaget er udarbejdet dels som en udmøntning af forliget om finansloven for 1996, hvor regeringen forpligtede sig til at sikre, at modtagere af dagpenge/orlovsydelse, der havde optjent ferie med feriegodtgørelse fra et tidligere ansættelsesforhold, afholdt denne ferie, og dels som opfølgning af forhandlingerne om finansloven for 1997, hvorefter der til finansiering af nye initiativer skal overføres 100 mill. kr. af renteindtægterne af FerieKonto i 1997 til statskassen.

Forslaget indeholder dels en bestemmelse om, at der af renteafkastet af FerieKonto tilfalder statskassen 100 mill. kr., og dels bestemmelser om, at feriegodtgørelse, der ikke er hæ-

vet af lønmodtagere inden udløbet af det ferieår, inden for hvilket ferien skulle have været afholdt, tilfalder dels statskassen og dels Arbejdsmarkedets Feriefond eller de såkaldte private feriefonde. Fordelingsnøglen for, hvor stor en andel af den uhævede feriegodtgørelse, der skal tilfalde henholdsvis staten og Arbejdsmarkedets Feriefond, vil hvert tredje år inden den 1. maj blive fastsat af arbejdsministeren. En undersøgelse foretaget i 1996 og afsluttet umiddelbart før dette lovforslags fremsættelse har vist, at omkring 60 % af den uhævede feriegodtgørelse stammer fra personer, der i det pågældende ferieår har modtaget arbejdsløshedsdagpenge, kontanthjælp og/eller orlovsydelse.

Under hensyntagen til, at renteafkast af FerieKonto skal tilfalde statskassen i 1997, bør lovforslaget træde i kraft den 1. januar 1997.

Idet jeg i øvrigt henviser lovforslaget og de ledsagende bemærkninger, skal jeg anbefale lovforslaget til Tingets velvillige behandling.